

ГРУПА 1 (легкі задачі, 40 балів)

Завдання 1.

Суміш масою 69 г, що складається з калій хлориду та калій карбонату, додали до надлишку розчину хлоридної кислоти. При цьому виділилось 2,24 л вуглекислого газу (н.у.).

- 1.1 **Запишіть** рівняння реакції, яка описана в умові.
- 1.2 **Обчисліть** кількість речовини вуглекислого газу, що виділилася.
- 1.3 **Обчисліть** масу калій карбонату в суміші.
- 1.4 **Обчисліть** масову частку (%) калій хлориду в суміші.

Завдання 2.

Алюміній сульфат масою 10 кг повністю розчинили у 200 кг води.

- 2.1 **Обчисліть** масову частку (%) солі в утвореному розчині.
- 2.2 **Обчисліть** кількість речовини йонів SO_4^{2-} в утвореному розчині.
- 2.3 **Розрахуйте** масу 5%-го розчину барій хлориду, необхідного для повного осадження BaSO_4 з утвореного розчину.

Завдання 3.

Одним зі зручних методів добування кисню в лабораторії є реакція термічного розкладу калій перманганату: $2\text{KMnO}_4 \rightarrow \text{K}_2\text{MnO}_4 + \text{MnO}_2 + \text{O}_2$

- 3.1 **Вкажіть**, атоми яких елементів у реакції є окисником, а які - відновником.
- 3.2 **Який об'єм** кисню (1 атм та 25°C) виділиться при розкладі 47,4 г калій перманганату?

Завдання 4.

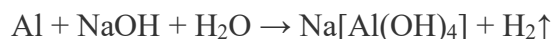
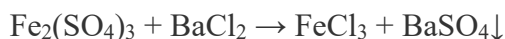
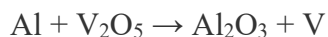
Певна суміш газів, що складається з CO_2 та N_2 , має відносну густину за воднем 17,2. 3,44 г цієї суміші пропустили через 20 г розчину натрій гідроксиду з масовою частку лугу 10%. Густина кінцевого розчину становить 1,088 г/мл.

- 4.1 **Знайдіть** об'ємні частки (%) газів у суміші.
- 4.2 **Напишіть** рівняння реакцій, що відбуваються при пропусканні суміші газів через розчин натрій гідроксиду.
- 4.3 **Визначте** концентрації (моль/л) кислої та середньої солей, які утворяться після пропускання суміші газів через розчин натрій гідроксиду.

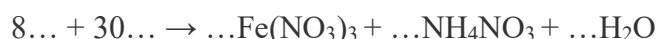
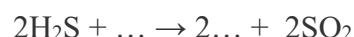
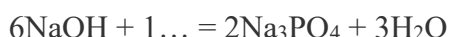
ГРУПА 2 (середні задачі, 30 балів)

Завдання 5. Нижче наведені завдання до десяти різних хімічних перетворень.

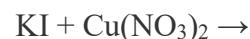
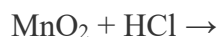
5.1 Перетворіть наступні чотири схеми на рівняння реакцій з мінімальними цілими коефіцієнтами.

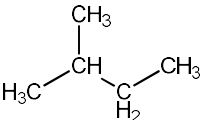
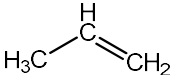
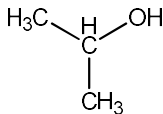
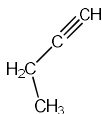
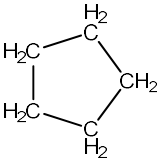
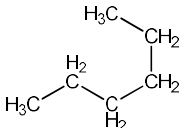
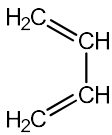
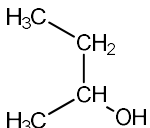
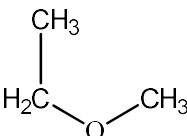
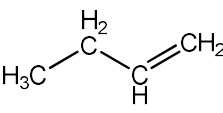
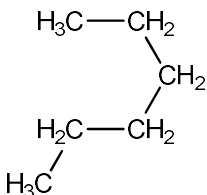
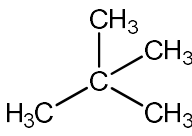
5.2 Допишіть речовини у пропусках «...» наступних трьох рівнянь реакцій та розставте пропущені коефіцієнти в них.

5.3 Напишіть наступні три рівняння реакцій з мінімальними цілими коефіцієнтами.

Завдання 6. Нижче наведені структури 12 різних органічних сполук. Позначте пари ізомерів, пари гомологів та пари ідентичних сполук.

Речовина 1	Речовина 2	Речовина 3	Речовина 4
Речовина 5	Речовина 6	Речовина 7	Речовина 8
Речовина 9	Речовина 10	Речовина 11	Речовина 12

Завдання 7. Бертолетова сіль (калій хлорат) розкладається двома паралельними шляхами:

7.1 Перетворіть схеми реакцій розкладу на рівняння з мінімальними цілими коефіцієнтами.

При нагріванні бертолетової солі масою 49 г утворилося 37 г твердої фази. При цьому KClO_3 в суміші не залишилося.

7.2 Які речовини входять до складу твердої фази?

7.3 Розрахуйте масову частку (%) KCl у суміші.

7.4 Який об'єм газу (за н.у.) виділився при нагріванні калій хлорату?

ГРУПА 3 (складні задачі, 30 балів)

Завдання 8.

Для підготовки розчину заданої концентрації взяли кристалогідрат $\text{Na}_2\text{CO}_3 \cdot x\text{H}_2\text{O}$, де x – ціле число, а масова частка Гідрогену у цьому кристалогідраті складає $w(\text{H}) = 6,03\%$.

8.1 **Знайдіть** кількість води x у кристалогідраті.

Наважку 162,4 г $\text{Na}_2\text{CO}_3 \cdot x\text{H}_2\text{O}$ розчинили у 700 мл води. Густина цього розчину дорівнює 1,05 г/мл. *Якщо вам не вдалося розрахувати x в п.3.1.1, прийміть його рівним 10.*

8.2 **Розрахуйте** молярну концентрацію отриманого розчину.

8.3 **Який об'єм** газу (н.у.) утвориться при додаванні 19,6 г 50% сульфатної кислоти до цього розчину? **Напишіть** рівняння реакції.

До розчину з пункту 3.1.2 при 20 °C додали 100 г насиченого розчину Na_2CO_3 . Вважайте розчинність Na_2CO_3 при 20 °C рівною 21,8 г на 100 г води.

8.4 **Розрахуйте** масову частку (%) Na_2CO_3 в новому розчині.

Завдання 9.

Газоподібний вуглеводень C_xH_y об'ємом 40 мл змішали з 310 мл кисню і спалили. Після закінчення реакції і приведення до початкових умов об'єм газової фази складав 210 мл. Цю суміш пропустили через розчин лугу. Об'єм газу, що не поглинувся, складав 50 мл.

9.1 **Запишіть** рівняння реакції згоряння вуглеводню C_xH_y у загальному вигляді, **розставте** коефіцієнти.

9.2 **Розрахуйте** об'єм CO_2 , який виділився під час згоряння.

9.3 **Який об'єм** O_2 вступив у реакцію згоряння?

9.4 **Знайдіть** молекулярну формулу невідомого вуглеводню C_xH_y .

9.5 **Скільки** ізомерів має C_xH_y ? **До якого класу** сполук він належить?

Завдання 10.

Одним з компонентів рідкого ракетного палива часто виступає гідразин (N_2H_4), а у якості окисника використовується гідроген пероксид (H_2O_2).

10.1 **Напишіть** рівняння реакції гідразину з H_2O_2 , якщо одним з продуктів реакції є азот.

При окисненні 4,8 г N_2H_4 гідроген пероксидом виділяється 122,9 кДж теплоти.

10.2 **Розрахуйте** тепловий ефект цієї реакції у кДж.

10.3 **Розрахуйте** ентальпію утворення гідразину $\Delta_f H^\circ(\text{N}_2\text{H}_{4(\text{р})})$, якщо ентальпії утворення $\text{H}_2\text{O}_{(\text{р})}$ та $\text{H}_2\text{O}_{2(\text{р})}$ дорівнюють -285,8 та -187,1 кДж/моль відповідно.

10.4 **В який бік** зсунеться рівновага окиснення N_2H_4 гідроген пероксидом при підвищенні: а) температури? б) тиску? **Оберіть** правильну відповідь.

Завдання 1. Якісне визначення неорганічних речовин

Ваша задача провести якісний аналіз розчинів неорганічних речовин без використання інших реактивів.

1.1. У 5 пронумерованих пробірках містяться водні розчини наступних речовин: $\text{Ba}(\text{NO}_3)_2$, Na_2CO_3 , Na_3PO_4 , HCl , H_2SO_4 з концентрацією 0,1 моль/л. Заповніть **Таблицю 1**, вказавши зовнішні ознаки реакцій, що мають відбуватися при їх змішуванні.

—	Немає видимих змін
↓	Випадає осад
↑	Виділяється газ

Використовуйте наступні позначення:

У перший рядок **Таблиці 1** зліва направо впишіть формули речовин у такій послідовності: $\text{Ba}(\text{NO}_3)_2$, Na_2CO_3 , Na_3PO_4 , HCl , H_2SO_4

У лівий стовпчик **Таблиці 1** зверху вниз впишіть формули речовин у такій послідовності: $\text{Ba}(\text{NO}_3)_2$, Na_2CO_3 , Na_3PO_4 , HCl , H_2SO_4

1.2. Таблиця 2 містить результати спостережень попарного злиття розчинів з пробірок 1–5. Проаналізуйте отримані дані та співвіднесіть номери пробірок з формулами речовин. Заповніть **Таблицю 3**.

Таблиця 2

	1	2	3	4	5
1		↓	↑	—	↑
2	↓		—	↓	↓
3	↑	—		—	—
4	—	↓	—		—
5	↑	↓	—	—	

Завдання 2. Титриметричне визначення концентрації сульфатної кислоти

У мірній колбі знаходиться досліджуваний розчин сульфатної кислоти. У бюретці на 25 мл знаходиться розчин натрій гідроксиду з концентрацією 0,05 М.

У конічну колбу піпеткою Мора відбирають аліквоту 10,0 мл досліджуваного розчину, додають 1 краплю індикатора за допомогою піпетки Пастера, та, постійно перемішуючи вміст колби, повільно титрують розчином NaOH до зміни кольору індикатора. Титрування виконують 4 рази. Об'єм розчину NaOH , що витрачено на титрування, записано у **Таблицю 4**.

2.1. Запишіть об'єм розчину NaOH , що прийнято для розрахунків, у **Таблицю 4**.

2.2. Напишіть рівняння реакції, що відбувається при титруванні.

2.3. Розрахуйте концентрацію сульфатної кислоти у досліджуваному розчині.